

Verkställande direktören Hans Börsvik
PricewaterhouseCoopers AB

113 97 STOCKHOLM

Kvalitetskontroll av godkända och auktoriserade revisorer samt registrerade revisionsbolag som utför lagstadgad revision i börsnoterade företag

Revisorsnämnden avskriver ärendet.

Det åligger Revisorsnämnden (RN) att enligt 27 a § revisorslagen (2001:883) utföra kvalitetskontroll av revisorer och registrerade revisionsbolag som har ett eller flera revisionsuppdrag i företag, vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES eller på en motsvarande marknad utanför EES (börsnoterade företag) minst vart tredje år.

RN har genomfört en sådan kontroll av PricewaterhouseCoopers AB (PwC) och har därför öppnat detta ärende samt ett ärende rörande var och en av de nio vid PwC verksamma revisorer som har omfattats av kontrollen. RN:s granskning har gett myndigheten underlag för slutsatsen att revisionskvaliteten i de av revisorerna utförda revisionsuppdragen överlag har varit tillfredställande (se bifogad promemoria). I ett fall fann dock RN behov av att inhämta ytterligare utredning. RN har därför denna dag avskrivit ärenden rörande åtta av de granskade revisorerna.

PwC anmodas att senast den 30 november 2013 rapportera till RN om de åtgärder som revisionsbyrån vidtagit i anledning av de iakttagelser som framgår av myndighetens promemoria. Kvalitetskontrollärendet avseende PwC kan därmed avskrivas.

Ärendet avskrivs.

Revisorsnämnden

Supervisory Board of Public Accountants

Detta beslut har fattats av Revisorsnämndens chef, direktören Anita Wickström i närvaro av chefsjuristen Adam Diamant, revisionsdirektören Gunnar Abrahamsson samt revisionsdirektören Sören Bergner som föredragit ärendet.

Anita Wickström

Sören Bergner

Bilaga: Promemoria

Kvalitetskontroll av godkända och auktoriserade revisorer samt registrerade revisionsbolag som utför lagstadgad revision i börsnoterade företag

1 Inledning

Revisorsnämnden (RN) bedriver kvalitetskontroll av godkända och auktoriserade revisorer samt registrerade revisionsbolag som har revisionsuppdrag i företag vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES eller på en motsvarande marknad utanför EES (börsnoterade företag). Denna kvalitetskontroll är ett led i genomförandet av sådan periodiskt återkommande kvalitetskontroll som det åligger RN att genomföra enligt 27 a § revisorslagen (2001:883).

RN har med början våren 2012 utfört kvalitetskontroll hos PricewaterhouseCoopers AB (PwC). Kontrollen, som i huvudsak har varit uppdragsbaserad (se nedan), har omfattat ett urval om nio kvalificerade revisorer i åtta revisionsuppdrag för klienter vars räkenskapsår avslutades senast den 31 december 2011. De utvalda revisorerna är antingen huvudansvariga revisorer när revisionsföretaget är vald revisor eller personligt valda. RN har under år 2010 och 2011 genomfört kvalitetskontroller hos PwC.¹ Erfarenheterna från dessa genomgångar har, till viss del, legat till grund för 2012 års uppdragsbaserade kvalitetskontroll.

De slutsatser som RN har dragit i samband med de nu genomförda kvalitetskontrollerna redovisas i denna promemoria.

¹ Se RN:s beslut i ärendena med dnr 2010-596 samt 2011-623.

2 Genomförandet av RN:s kvalitetskontroller

2.1 Systembaserad och uppdragsbaserad kvalitetskontroll

RN:s periodiskt återkommande kvalitetskontroll sker dels på företagsnivå, dels på uppdragsnivå. Som nämnts ovan har den nu genomförda kvalitetskontrollen i huvudsak skett på uppdragsnivå och detta innebär att den varit inriktad mot hur lagstadgad revision utförs i enskilda uppdrag. Genom den uppdragsbaserade kontrollen får RN underlag att bedöma såväl effektiviteten i revisionsföretagets system för kvalitetssäkring som kvaliteten i enskilda revisorers arbete.

RN:s kontrollmetod är dels generell, dels anpassad till den metodik som tillämpas inom det specifika revisionsföretaget. RN:s utgångspunkter och hjälpmedel motsvarar i delar de som används av branschorganisationen FAR i organisationens externa kvalitetskontroll av revisionsföretag och enskilda revisorer. Till detta har RN fogat vissa tillkommande kontrollmoment och hjälpmedel som är särskilt inriktade mot kvalitetskontroll av revisioner av börsnoterade företag.

2.2 Kvalitetskontrollens mål och begränsningar

De av RN utförda kvalitetskontrollerna sker liksom revision utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och görs för att ge RN rimlig grund för myndighetens slutsatser om kvaliteten i utförda revisioner.

RN:s uppdragsbaserade kvalitetskontroller sker för att med rimlig säkerhet ge RN underlag för en bedömning av om revisorer som utför revisionsuppdrag i börsnoterade företag genomför sina revisioner i enlighet med god revisorssed och god revisionsmed. RN bedömer om revisorerna i allt väsentligt utför uppdragen med opartiskhet och självständighet² och om kvaliteten i granskningens planering, genomförande och rapportering uppfyller de särskilt höga krav som ställs på revisioner av börsnoterade företag. Kvalitetskontrollen innebär dock inte att RN går igenom en avslutad revision i alla dess delar eller att en fullständig analys görs av alla förhållanden i revisionen. Syftet är inte heller att bedöma om granskade årsredovisningar och annan granskad extern rapportering har varit i alla avseenden korrekt utformade.

² I fortsättningen av denna promemoria används även begreppet oberoende.

3 Kontrollernas genomförande hos PwC

3.1 Allmänt

PwC har, liksom andra större revisionsföretag i Sverige, ett IT-baserat revisionsverktyg och utför revision enligt sådana metoder som i praktiken syftar till att International Standards on Auditing (ISA) ska uppfyllas. RN:s kvalitetskontroll omfattar bedömningar av hur dessa standarder har följts.

RN har vid sina tidigare kvalitetskontroller avseende PwC skaffat sig kunskaper om PwC:s revisionsmetodik och hjälpmedel liksom om hur den interna kvalitetskontrollen fungerar. RN har vid sin bedömning av enskilda revisorers arbete beaktat de krav som ställs i revisionsföretagets interna riktlinjer och rutiner.

3.2 Iakttagelser beträffande PwC:s system för kvalitetskontroll

3.2.1 Allmänt

Den nu genomförda kvalitetskontrollen har varit inriktad på hur enskilda revisionsuppdrag har utförts och har således inte varit systembaserad. RN har dock i tidigare genomförda undersökningar bedömt att PwC:s system för kvalitetskontroll och kvalitetssäkring uppfyller de krav som följer av International Standards of Quality Control (ISQC) 1. Det har inte framkommit något i samband med RN:s nu avslutade undersökning som tyder på att denna bedömning behöver omprövas.

3.3 Iakttagelser vid de uppdragsbaserade kvalitetskontrollerna

3.3.1 Allmänt

RN:s kvalitetskontroll syftar inte enbart till att bedöma om kvaliteten i revisionsföretagets system och rutiner uppfyller gällande krav enligt god revisorssed och god revisionsred, utan även till att bidra till en utveckling av revisionskvaliteten. Ett viktigt moment är att RN vid genomgångar med revisionsteamet och ledningen för revisionsföretaget presenterar sina iakttagelser och lämnar rekommendationer till åtgärder för att utveckla revisionskvaliteten. Iakttagelser och rekommendationer som är begränsade till ett enskilt revisionsuppdrag delges den valde eller huvudansvarige revisorn. Iakttagelser och rekommendationer som avser mer generella frågor sammanfattas i denna promemoria till ledningen för revisionsföretaget.

PwC har en organisation och en revisionsmetodik som är utvecklad för att uppfylla de särskilda krav som ställs på revision av börsnoterade företag. RN har i sin granskning funnit att PwC:s metodik i allt väsentligt har tillämpats på avsett sätt av de kvalitetskontrollerade revisorerna.

3.3.2 Revisornas opartiskhet och självständighet

Enligt den så kallade analysmodellen i 21 § revisorslagen ska en revisor för varje uppdrag i sin revisionsverksamhet pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hans eller hennes oberoende. Finns sådana omständigheter föreligger en presumtion för att revisorn ska avböja eller avsäga sig uppdraget. Revisorn behöver dock inte avböja eller avsäga sig uppdraget, om det i det enskilda fallet föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta oberoendet.

Av 24 § revisorslagen och RN:s föreskrifter framgår att revisorer ska dokumentera sådana omständigheter som nämns i 21 § revisorslagen.³ Dokumentationen ska vara tydlig och strukturerad på ett överskådligt sätt samt vara inriktad på väsentlig information men ändå så detaljerad att revisorns arbete samt hans eller hennes oberoende kan bedömas i efterhand.

RN har i den nu genomförda kvalitetskontrollen i huvudsak gjort liknande iakttagelser som avrapporterades från 2011 års kvalitetskontroll.

- I fråga om fristående rådgivning som tillhandahålls en revisionsklient har RN noterat att det enligt PwC:s policy fortfarande för revisioner av räkenskapsåret 2011 inte krävdes att förhandsbedömning av oberoendet dokumenteras för tjänster som tillhandahålls av ansvarig revisor själv eller av dennes direkta medarbetare. Enligt RN:s uppfattning ska en förhandsprövning både göras och dokumenteras för alla fristående rådgivningsuppdrag.⁴
- När det gäller den slutliga bedömningen av oberoendeförhållandet inför påskrift av revisionsberättelsen finner RN att kvaliteten på och omfattningen av revisorernas dokumentation varierar mellan uppdragen, och att den inte är helt tillfredställande i de uppdrag där frågan varit aktuell.
- RN har uppmärksammat ett antal fristående rådgivningsuppdrag där RN bedömer att beskrivningen av tjänsten är alltför kortfattad eller otydlig, vilket kan försvåra en bedömning av om tjänsten utgör ett hot mot revisornas oberoende.

RN:s uppfattning är att all fristående rådgivning inom PwC:s nätverk⁵ ska bedömas och dokumenteras med beaktande av aktuellt regelverk för att säkerställa revisornas oberoende och omfattas av den slutliga prövning som sker inför påskrift av revisionsberättelsen. Vidare anser RN att den slutliga bedömningen av oberoendeförhållandet ska utgöras av en sammanvägd prövning av samtliga

³ RNFS 2001:2, 2 § p. 6-8 samt 3 §.

⁴ Jfr RN:s beslut den 3 november 2011 i ärende dnr 2011-676.

⁵ Nätverk definieras i 2 § 7 revisorslagen. Med nätverk förstås, enligt den bestämmelsen, en struktur för samarbete i vilken minst ett revisionsföretag ingår och som på grund av bl.a. ägarförhållanden, avtal eller administrativt samarbete eller av annan anledning får anses ingå i samma affärsmässiga gemenskap.

förhållanden som kan ha inverkan på frågan om revisorns oberoende vid tidpunkten för revisionsberättelsens avlämnande.

RN förordade vid avrapporteringen av 2011 års kvalitetskontroll att PwC skulle fastställa en tydlig policy för hur förhandsprövningen av fristående rådgivning och bedömningen av föreliggande hot mot oberoendet inför påskrift av revisionsberättelsen ska dokumenteras.

PwC har informerat RN om att ovan redovisade iakttagelser har behandlats i den årliga obligatoriska utbildningen av revisorer och att ett förtydligande av tillämpningen av existerande policies kommer att göras för att tillämpas i revisioner under 2013. RN avser att följa upp hur detta har gjorts vid 2013 års system- och uppdragsbaserade kvalitetskontroller.

3.3.3 Granskning och uttalanden beträffande intern kontroll

Granskning av intern kontroll

I det urval av revisionsuppdrag som RN har kontrollerat har revisorerna endast undantagsvis byggt revisionen på en granskning av hur väl klientföretagens interna kontroll har fungerat under året. Revisorerna har antingen planerat och genomfört en kombination av granskning av intern kontroll och substansgranskning eller huvudsakligen substansgranskning.

När det gäller granskning och dokumentation av klientföretagens övergripande kontrollmiljö och generella IT-kontroller har RN noterat liknande generella brister i de nu kvalitetskontrollerade uppdragen, som noterats i såväl 2010 års som 2011 års kvalitetskontroller. Dokumentationen rörande den övergripande kontrollmiljön är i regel beskrivande och refererar inte alltid till några tester eller dokumenterade revisionsbevis. Vad avser generella IT-kontroller har RN i flera av uppdragen inte funnit att revisorn införskaffat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som tydligt visar vilka överväganden som revisorn gjort beträffande den interna kontrollen i IT-systemen och dess inverkan på såväl riskbedömningen som genomförandet av revisionen.

RN har vidare funnit att revisorerna, i de uppdrag där man i planeringen valt att delvis förlita sig på den interna kontrollen i utvalda processer, inte har utvärderat och testat den interna kontrollen i tillräcklig omfattning för att kunna bedöma hur effektivt den har fungerat under den granskade perioden.

RN bedömer att en internkontrollbaserad revisionsansats i allmänhet är den mest ändamålsenliga vid granskningen av fullständighet och riktighet i intäktsredovisningen. RN har dock funnit att utvärderingen och testen av den interna kontrollen rörande intäktsredovisning i flera av uppdragen inte varit tillräckligt omfattande för att revisorn ska kunna bedöma hur effektivt den har fungerat under den granskade perioden. Vidare har RN funnit att, i ett uppdrag där revisorerna har identifierat intäktsredovisning som en väsentlig risk, hänvisning har gjorts till testning av kontrollerna i tidigare års granskning. Av såväl ISA 330 p.15 som PwC:s revisionsmanual framgår att om revisorn planerar att förlita sig på

kontroller avseende en risk som bedöms vara betydande, ska revisorn granska dessa kontroller under den aktuella perioden.

RN vill, i likhet med vad som avrapporterades från 2011 års kvalitetskontroll, även framhålla att det ofta saknas dokumentation av kontroller i bokslutsprocessen. Kontrollrelationen mellan ett moderbolag och dess dotterbolag är avgörande för kvaliteten i bokslutsprocessen och konsolideringen. RN bedömer att denna process är kritisk i ett noterat bolag och därför bör dokumenteras som en självständig process.

I detta avsnitt redovisade iakttagelser har rapporterats vid kvalitetskontroller hos PwC såväl 2010 som 2011. RN har uppfattat att revisorerna implicit förlitat sig på intern kontroll utan att denna har verifierats. RN har i vissa fall inte funnit att nyckelkontroller identifierats och testats i tillräcklig omfattning eller att testningen inte verifierat att en övervakande kontroll fungerat som avsett. Vidtagna åtgärder är därtill otillräckligt dokumenterade.

Uttalanden till företagsledningen, revisionsutskottet och/eller styrelsen om företagets interna kontroll

RN har i vissa av de uppdrag som varit föremål för kvalitetskontroll funnit att revisorerna lämnat generella uttalanden till företagsledningen, revisionsutskottet och/eller styrelsen, där de uttalar att den interna kontrollen i företaget/koncernen är god eller väl fungerande. Revisorerna förefaller ha byggt sitt uttalande på sin allmänna kunskap om företaget och koncernen samt de översiktliga genomgångar som gjorts av olika processer, men som utifrån dokumentationen inte är så heltäckande som ett generellt uttalande kräver.

Som RN tidigare framfört bör uttalanden om den interna kontrollen inte lämnas i annat fall än där revisorn genomfört en väl underbyggd granskning av den interna kontrollens utformning och test av kontrollernas effektivitet vid relevanta tidpunkter under hela den period som granskats.

PwC:s vidare åtgärder

RN rekommenderar PwC att vidta ytterligare åtgärder för att komma till rätta med de vid RN:s kvalitetskontroller återkommande iakttagelserna om brister vid granskning av och uttalanden om intern kontroll.

3.3.4 Immateriella anläggningstillgångar

I flertalet av de kvalitetskontrollerade uppdragen utgör immateriella tillgångar, främst goodwill, en väsentlig del av tillgångsmassan.

RN har i huvudsak gjort liknande iakttagelser som avrapporterades från 2010 och 2011 års kvalitetskontroller. Såvitt framgår av dokumentationen rör detta främst att revisorerna inte tillräckligt kritiskt har granskat företagets egna prognoser samt hur variationer i olika antaganden påverkar det diskonterade nuvärdet.

I ett av de granskade uppdragen redovisas balanserade utvecklingskostnader till väsentliga belopp. Dokumentationen består av ett antal datalistor visande sammanställningar av projektkostnader från bolagets utvecklingsavdelning. RN finner få spår av vilken granskning som genomförts samt vilka bedömningar och slutsatser som revisorn gjort.

RN rekommenderar PwC att utveckla sin metodik och vidareutbildning av revisorer som granskar värdering av goodwill och potentiella nedskrivningsbehov av andra immateriella anläggningstillgångar.

3.3.5 Varulager och pågående arbeten

Revisorerna har i ett par av de kvalitetskontrollerade uppdragen identifierat värdering av varulager som ett väsentligt granskningsområde med risk för fel. Trots detta har RN funnit att ändamålsenliga och tillräckliga tester inte alltid har gjorts av värdering av varulager. I likhet med de slutsatser RN drog vid 2010 och 2011 års kvalitetskontroller gäller iakttagelsen framförallt granskningen av kalkyler som har utgjort underlag för värdering till tillverkningskostnad av egentillverkade hel- och halvfabrikat samt som har utgjort underlag för successiv vinstavräkning, då sådan har tillämpats.

RN har även funnit att kontrollen över varulagrets existens inte, i alla delar, har testats på ett tillräckligt och ändamålsenligt sätt i vissa av uppdragen.

Varulager är i många revisionsuppdrag ett kritiskt revisionsområde, särskilt i företag med tillverkning och entreprenadverksamhet, där företagets kalkylprinciper är av väsentlig betydelse för varulagervärdering och resultatavräkning. RN rekommenderar att PwC uppmärksammar granskning av varulager i sin interna vidareutbildning av revisorer.

3.3.6 Uppskjutna skatter

RN har i de kvalitetskontrollerade uppdragen gjort följande iakttagelser vad avser revisionen av uppskjutna skatter.

Temporära differenser

Dokumentationen i vissa av de kvalitetskontrollerade uppdragen utvisar inte i tillräcklig omfattning att revisorerna har utfört någon egen kontroll av att alla väsentliga temporära differenser beaktats i koncernbokslutet. RN rekommenderar PwC att tillse att uppskjutna skattefordringar och skatteskulder följs upp i revisionerna enligt balansräkningsmetoden, där alla väsentliga temporära skillnader i koncernen och på enhetsnivå inventeras och följs upp från år till år. Detta är särskilt viktigt i koncerner där betydande förvärv gjorts och där det kan föreligga väsentliga temporära differenser hänförliga till förvärvsvärdeallokeringar.

Uppskjutna skattefordringar

Enligt IAS 12 p. 34 och 35 ska en uppskjuten skattefordran som hänförs till underskottsavdrag eller andra skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det

är sannolikt att avdragen kan avräknas vid framtida beskattning. Förekomsten av underskottsavdrag är emellertid en stark indikation på att skattemässiga överskott eventuellt inte kommer att genereras i framtiden. Om ett företag under senare år redovisat förluster, redovisas därför uppskjutna skattefordringar endast i den mån det finns tillräckliga temporära skillnader eller andra faktorer som övertygande talar för att tillräckliga skattemässiga överskott kommer att finnas.

I IAS 12 p. 36 anges omständigheter som bör beaktas vid bedömandet av sannolikheten att skattemässiga överskott kommer att finnas mot vilket de outnyttjade underskottsavdragen eller outnyttjade skatteavdrag kan nyttjas. Redovisade uppskjutna skattefordringar, som i många fall uppgår till betydande belopp, innehåller väsentliga inslag av uppskattningar och bedömningar.

I flera av de kvalitetskontrollerade uppdragen redovisas väsentliga uppskjutna skattefordringar hänförliga till underskottsavdrag och andra skattemässiga avdrag. RN har i flera uppdrag inte funnit utredning som visar att revisorerna på ett tillräckligt kritiskt sätt testat att förutsättningarna för värderingen av uppskjutna skattefordringar är uppfyllda.

Revisorns slutsats beträffande värdering av uppskjutna skattefordringar ska alltid underbyggas med tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis. Särskilt viktig är revisorns kritiska granskning av företagets bedömningar av sannolikheten för att tillräckliga framtida skattemässiga överskott kommer att finnas samt möjligheten att dessa kan utnyttjas mot de skattemässiga underskotten.

3.3.7 Övriga revisionsåtgärder

Övriga revisionsåtgärder i PwC:s revisionsprogram omfattar väsentliga revisionsområden såsom:

- ISA 250 Beaktande av lagar och andra författningar vid revision av finansiella rapporter
- ISA 550 Närståendeförhållanden
- ISA 560 Efterföljande händelser
- ISA 570 Fortsatt drift

RN har funnit att revisionsåtgärderna inom dessa granskningsområden i många fall är knapphändigt dokumenterade. Dokumentationen utgörs ofta av en kommentar och en slutsats för respektive granskningsområde, utan referens till revisionsbevis och vilken granskning som har genomförts. RN har vidare funnit att PwC:s granskningsprogram inom dessa granskningsområden fortfarande innehåller förslag till standardiserade svar och att revisorernas kommentarer i många fall överensstämmer med nämnda förslag till svar.

De här aktuella områdena är sådan att de kräver en omfattande kännedom om slutsatser från andra delar av revisionen. Även om RN inte har funnit allvarliga brister i granskningen av de aktuella områdena begränsar den av PwC använda dokumentationsmetoden en efterhandsbedömning utan den nämnda kunskapen. RN rekommenderar därför PwC att tillse att dokumentationen avspeglar de

bedömningar som är relevanta för dessa områden, vilket kan ske t.ex. genom korshänvisningar.

3.3.8 Särskild kvalitetsgranskare (QRP)

I likhet med kvalitetskontroller utförda under 2010 och 2011 har RN funnit att QRP:s dokumentation av insatser, bedömningar och slutsatser ofta är knapphändig och standardmässig.

I ett av de kvalitetskontrollerade uppdragen har QRP läst utkast till årsredovisning och informerats av huvudansvarig revisor om händelser efter räkenskapsårets utgång i tiden efter revisionsberättelsens datering. RN har vidare noterat att det i flera andra uppdrag är svårt att från dokumentationen avgöra omfattningen av och tidpunkten för QRP:s insatser. Revisioner som avser granskning av finansiella rapporter avseende räkenskapsår som börjar den 1 januari 2011 och framåt gäller det uppdaterade ISA-regelverket i sin helhet. Av ISA 220 p. 19 framgår att, vid revision av börsnoterade företags finansiella rapporter, revisors rapport inte får dateras innan den uppdragsanknutna kvalitetskontrollen är slutförd. RN anmodar därför PwC att vidta åtgärder i syfte att säkerställa att revisorns rapport inte dateras förrän kvalitetskontrollen är slutförd t.ex. genom efterkommande interna kvalitetskontroller.

RN rekommenderar även att dokumentationen av de insatser, bedömningar och objektiva utvärderingar som QRP svarar för tydliggörs och att QRP alltid dokumenterar tidpunkten när olika insatser vidtagits samt att det säkerställs att QRP erhåller tillräcklig tid för att fullgöra sin uppgift.

RN har, som ovan nämnts, noterat att i ett fall har revisionsberättelsen daterats innan den uppdragsanknutna kvalitetskontrollen var slutförd. Denna omständighet har föranlett RN att ställa kompletterande skriftliga frågor till den huvudansvarige revisorn i uppdraget rörande detta samt avseende dateringen av revisionsberättelsen. Revisorn har i skriftliga yttranden besvarat RN:s frågor. Vad som härvid framkommit har föranlett RN att vidta ytterligare utredning.

3.3.9 Övriga iakttagelser

RN har med PwC:s ledning diskuterat ett antal iakttagelser rörande bland annat följande:

- I de fall företagen tillämpar säkringsredovisning skall effektiviteten i säkringen vara dokumenterad av företagsledningen. Revisorerna ska granska att säkringsförhållandet uppfyller villkoren enligt IAS 39 p. 88. RN har i ett par fall noterat brister i revisorernas granskning av företagsledningens dokumentation.
- Revisorerna har i samtliga kvalitetskontrollerade uppdrag begärt och erhållit uttalande från extern advokat eller bolagsjurist. RN har dock funnit exempel på att revisorerna inte i tillräcklig omfattning dokumenterat sina egna ställningstaganden rörande de frågor som omfattats av uttalandena.

- RN har i flera av de kvalitetskontrollerade uppdragen funnit brister i granskningen av ställda säkerheter samt hur dessa redovisats i de finansiella rapporterna.

RN rekommenderar PwC att stärka revisionsprocessen inom dessa områden.

4 Avslutning av kvalitetskontrollen

RN har slutfört sin uppdragsbaserade kvalitetskontroll av nio utvalda revisorer verksamma inom revisionsföretaget. Den uppdragsbaserade kvalitetskontrollen har omfattat åtta revisionsuppdrag för börsnoterade revisionsklienter,

RN:s sammanfattande bedömning är att revisionskvaliteten i de utförda revisionsuppdragen överlag har varit tillfredställande. Vad gäller avsnittet 3.3.8 anmodas PwC att snarast vidta de åtgärder som RN har begärt. PwC föreläggs att senast den 30 november 2013 till RN ge in en skriftlig redogörelse för de vidtagna åtgärderna. När det gäller rekommendationer som har framförts i denna promemoria önskar RN att PwC samtidigt med den nämnda redogörelsen informerar RN om vilka åtgärder som har vidtagits eller planeras i syfte att stärka revisionskvaliteten. RN har i ett fall bedömt att ytterligare utredning krävs (se avsnitt 3.3.8).